

Fərdi Qoruyucu Vasitələrin (FQV) İstifadəsi

Beynəlxalq Protokol (Geniş və Sistemli Məlumat)

Fərdi qoruyucu vasitələr (FQV) – səhiyyə işçilərini, xəstələri və ətraf mühiti **bioloji, kimyəvi və fiziki risklərdən qorumaq** üçün istifadə olunan standart qoruyucu vasitələrdir.

Bu protokol aşağıdakı beynəlxalq qurumların tövsiyələrinə əsaslanır:

- World Health Organization (WHO)
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC)
- Occupational Safety and Health Administration (OSHA)
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)

TEAM MED

1 FQV nədir?

Fərdi qoruyucu vasitələr (PPE – Personal Protective Equipment) işçi ilə risk faktoru arasında **fiziki baryer** yaradır.

 Məqsəd:

Yoluxmanın qarşısını
almaq

Kross-infeksiyanı
azaltmaq

İşçi təhlükəsizliyini
qorumaq

Klinik gigiyena
standartlarını saxlamaq

2 FQV növləri

◆ Əsas qoruyucu vasitələr:

1. Əlcəklər
2. Maskalar (cərrahi maska)
3. Respiratorlar (N95/FFP2/FFP3)
4. Xalat / İzolyasiya xaladı

1. Qoruyucu eynək
2. Üz sipəri (face shield)
3. Baş örtüyü
4. Ayaqqabı qoruyucuları

3 Risk Qiymətləndirilməsi (Risk Assessment)

Beynəlxalq protokola görə FQV seçimi **riskə əsaslanmalıdır**.

Risk növü	Tələb olunan FQV
Qan və bədən mayesi	Əlcək + xalat + maska
Aerosol prosedur	N95 + göz qoruyucu + xalat
Kontakt infeksiyası	Əlcək + xalat
Damcı infeksiyası	Cərrahi maska

  FQV seçimi prosedura uyğun olmalıdır.

4 FQV geyinmə ardıcılığı (DONNING)

 WHO standart ardıcılıq:

01

Əllərin dezinfeksiyası

02

Xalat geyinilir

03

Maska / respirator taxılır

04

Qoruyucu eynək və ya üz sipəri

05

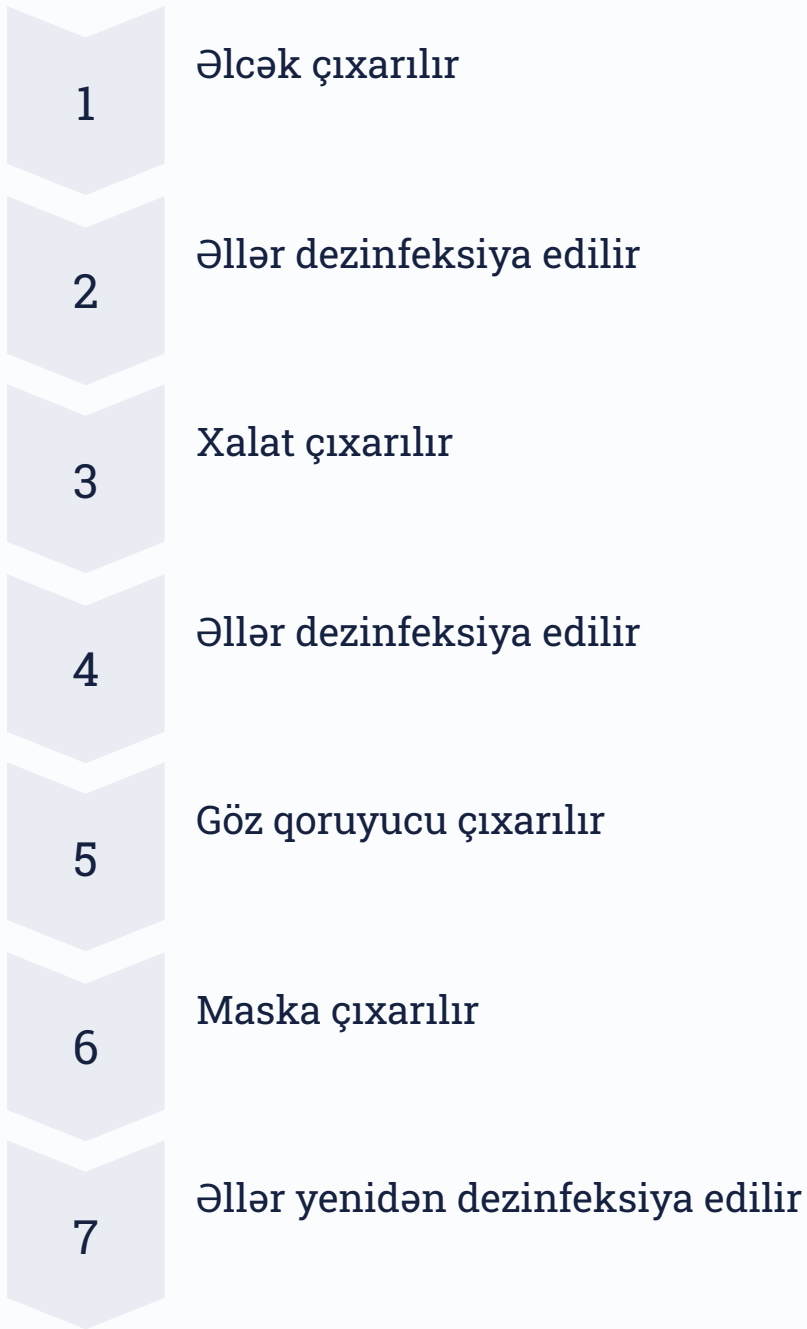
Əlcək

  Əlcək həmişə SON geyinilir

5 FQV çıxarma ardıcılığı (DOFFING)

⚠ Ən riskli mərhələ – **yoluxma əsasən çıxarılma zamanı baş verir.**

🌐 CDC standart ardıcılıq:

📌 Hər mərhələdə əl gigiyenası vacibdir

6 Əl Gigiyenası

Bütün beynəlxalq protokolların əsası:

👉 5 əsas məqam (WHO):

- Xəstəyə toxunmadan əvvəl
- Prosedurdan əvvəl
- Bədən mayesi təmasından sonra
- Xəstəyə toxunduqdan sonra
- Xəstə mühitinə toxunduqdan sonra

FQV istifadə qaydaları

Əlcəklər

- Tək istifadəlikdir
- Hər xəstə üçün dəyişdirilməlidir
- Əlcəklə telefon istifadə olunmamalıdır

Maskalar

- 4–6 saatdan artıq istifadə olunmamalıdır
- Nəmlənərsə dəyişdirilməlidir

N95 respirator

- Fit-test tələb edir
- Üzə tam yapışmalıdır

8 Tullantıların idarə edilməsi

İstifadə edilmiş FQV:

Tibbi tullantı konteynerinə
atılmalıdır

Yenidən istifadə
edilməməlidir (istisna
dezinfeksiya protokolu
varsa)

9 Ən çox buraxılan səhvlər

✗ Eyni əlcəklə bir neçə xəstəyə toxunmaq

✗ Maskanı çənəyə salmaq

✗ FQV ilə palatadan çıxmaq

✗ Çirklənmiş səthə toxunmaq

✗ Protokolsuz çıxarma

10 Xüsusi Situasiyalar

Pandemiya halları

- Tam qoruyucu dəst (Full PPE)
- Respirator + üz sipəri + xalat + ikiqat əlcək

Cərrahi şərait

- Steril əlcək
- Steril xalat
- Steril maska

1 1 Hüquqi və Etik Məsuliyyət

FQV istifadə etməmək:

İşçi təhlükəsizliyini pozur

Peşə etikasını qaydalarını pozur

Hüquqi məsuliyyət yarada bilər

1 2 Qısa Nəticə

📌 FQV = qoruma baryeri

📌 Düzgün geyinmə və çıxarma həyati vacibdir

📌 Riskə uyğun seçilməlidir

📌 Əl gigiyenası əsasdır